

NOVE OZNAKE ZA ENERGETSKU UČINKOVITOST KUĆANSKIH UREĐAJA

[Motaleb MIRI dipl.ing.](http://Motaleb.MIRI.dipl.ing.)

U prosincu 2010. godine u 13 europskih zemalja je započela provedba novog projekta vezanog uz energetska označavanje kućanskih uređaja. Radi se o projektu pod nazivom 'Common Appliance Policy - All for One, One for All - Energy Labels', odnosno skraćeni nazivom 'Come on Labels'. Financira se iz programa Inteligentna energija u Europi (IEE), a iz Hrvatske u njemu sudjeluje tvrtka ELMA Kurtalj iz Zagreba.

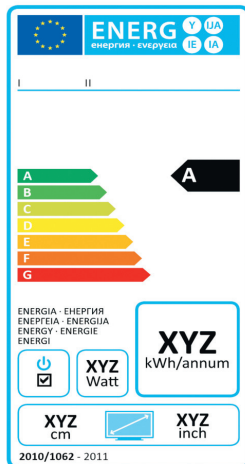

Ilustracija 1
Logotip projekta 'Come on Labels'

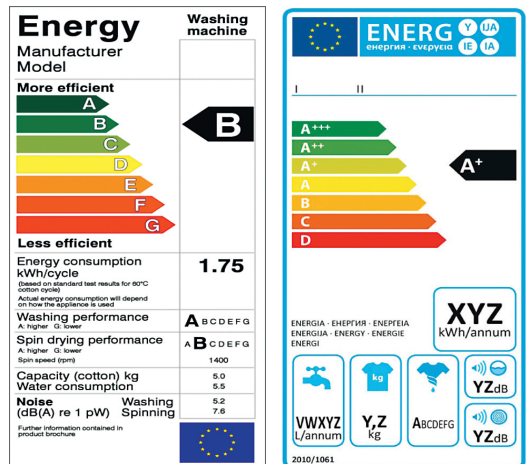
Cilj projekta 'Common Appliance Policy - All for One, One for All - Energy Labels' ('Come on Labels') je povećati osviještenost stanovništva, odnosno kupaca o unaprjeđenju energetske učinkovitosti kućanstava i zaštiti okoliša. Projekt ujedno ima snažan promotivno-edukativni karakter, a tijekom njegovog trajanja organizirat će se niz seminara i radionica te izraditi promotivni materijali u svrhu podizanja razine znanja i svijesti šire javnosti o energetska označavanju kućanskih uređaja.

Do sada su se na kućanskim uređajima mogle vidjeti stare naljepnice s oznakama od A do G, što je bilo regulirano Direktivom 92/75/EEZ koja je sada zamijenjena novom, Okvirnom direktivom 2010/30/EU. Ona je u zemljama Europske unije na snazi od lipnja 2010. godine i, prema njoj, naljepnice imaju oznake od A+++ do D. Postojeće, 'stare' oznake postupno će se zamijeniti 'novima'

Ilustracija 2
Nova oznaka za televizore

Ilustracija 3
Stara i nova oznaka za perilice rublja

za pojedine skupine proizvoda na osnovi specifičnih provedbenih mjera. Tako su do sada uvedene nove oznake za tri skupine proizvoda: hladnjake i zamrzivače te perilice rublja i posuđa. Također je uvedena jedna nova skupina koja do sada nije bila označavana, a to su televizori. No, uslijedit će još nekoliko novih skupina proizvoda koje će se označavati naljepnicom.

Koje su glavne razlike starog i novog energetska označavanja?

Kao prvo, zadržana je oznaka sa sedam razreda energetske učinkovitosti. Tako će proizvodi najlošijeg razreda nositi oznaku D, umjesto dosadašnje G, dok će proizvodi najvišeg razreda imati oznaku A+++.

Pored slovne oznake, proizvodi će se razlikovati i po boji pa će najviši razred uvijek biti zelen, a najniži crven.

Nove oznake za razrede visoke energetske učinkovitosti su A+, A++ i A+++.

što se već neko vrijeme koristi za hladnjake i zamrzivače, perilice rublja i posuđa, a za televizore od studenoga 2011. godine.

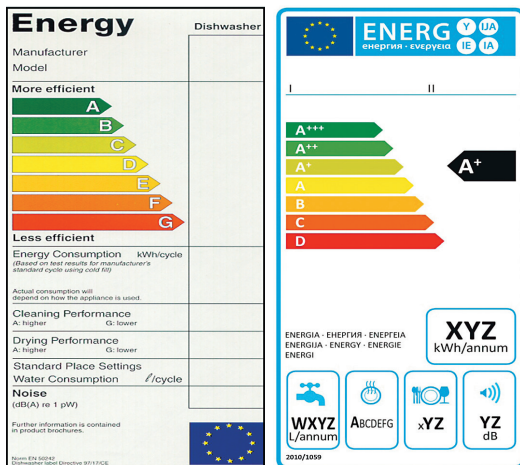
Nova shema označavanja zamišljena je tako da može pokriti bilo koji proizvod koji koristi energiju ili utječe na korištenje energije (energetski proizvod).

Isto tako, koristi se nova metodologija izračuna jer je ažuriran izračun indeksa energetske učinkovitosti. On se koristi za određivanje razreda energetske učinkovitosti modela uređaja i, prema novom izračunu, bolje odražava stvarnu uporabu proizvoda.

Uz to, uvode se nove informacije na naljepnici pa energetska oznaka za perilice rublja i posuđa više ne sadržava razred izvedbe pranja. S obzirom na to da svi modeli na tržištu imaju pranje učinkovitosti razreda A, ta se izvedba sada smatra određenim minimalnim zahtjevom za stavljanje na tržište u okviru propisa o ekološkom dizajnu. Potrošnja struje i vode dana je na naljepnici u smislu godišnje potrošnje.

Naljepnica je jezično neutralna, što znači da se osniva na simbolima pa je ista u svim zemljama EU-a i nema potrebe za verzijama na pojedinih jezicima.

Ilustracija 4
Stara i nova oznaka za perilice posuđa

U slučaju kada se uređaj prodaje na internetu, kataloški ili na bilo koji drugi način koji potrošačima ne omogućava fizički kontakt, prema novim propisima za njega se mora navesti oznaka energetske učinkovitosti ili mora biti prikazan tako da se vidi naljepnica.

Sve reklame i liste cijena uređaja (energetskih proizvoda) od 2012. godine moraju sadržavati razrede energetske učinkovitosti.

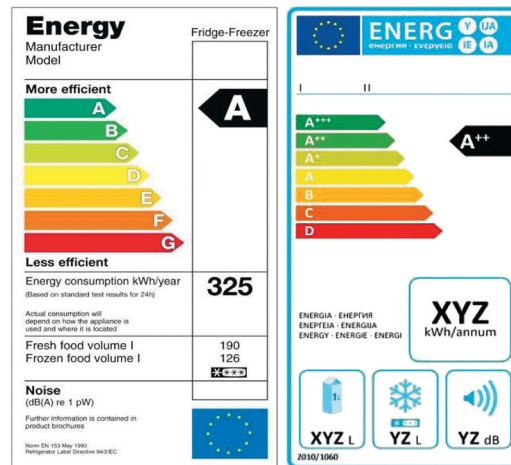
Konačno, nove provedbene mjere označavanja nisu više u obliku direktiva, koje zahtijevaju prijenos u nacionalno zakonodavstvo, već u obliku delegiranih propisa koji su odmah primjenjivi u svim članicama EU-a. Nacionalnim mjernim organizacijama ostavljen je samo nadzor i evaluacija.

Primjena novih energetskih oznaka postaje obvezna godinu dana nakon stupanja na snagu delegiranih propisa. Za oznake na hladnjacima i zamrzivačima, perilicama rublja i posuđa određene klauzule dopuštaju dobrovoljno korištenje novih energetskih naljepnica tijekom 2011. godine, no nakon tog razdoblja će svi novi modeli koji se stavljaju na tržište ili u uporabu u EU-u morati imati nove oznake na prodajnom mjestu.

Uvođenjem novih oznaka mjenjaju se i obveze proizvođača i distributera. Tako će prema novoj direktivi dobavljači, odnosno distributeri morati osigurati:

- da se svaki kućanski aparat isporučuje s oznakom koju osigurava proizvođač na njegovom vanjskom dijelu s prednje strane ili njegovom na vrhu, tako da se jasno vidi
- da su dostupne bitne karakteristike i upute za uporabu proizvoda
- da tehnička dokumentacija bude dostupna na zahtjev vlasti pojedine zemlje i Europske komisije
- da svi oglasi i cjenici za određeni model sadržavaju razred energetske učinkovitosti

Ilustracija 5
Stara i nova oznaka za rashladne uređaje

• da bilo koji tehnički promotivni materijal uključuje razred energetske učinkovitosti.

Europska oznaka za energetske učinkovitosti temelji se na načelu izjava koje daje proizvođač čime preuzima punu odgovornost za vrijednosti objavljene na naljepnici.

Odgovornost države je organizirati nadzor tržišta i provedbu označavanja uspostavom nadzornog tijela za provedbu nadzora nad tržištem. Kazne koje se predviđaju za distributere i proizvođače u slučaju nepravilnog označavanja ili neprovedbe označavanja uređaja su ograničenje prodaje ili zabrana stavljanja uređaja na tržište.

Provedbom projekta 'Come on Labels' standardizirat će se način označavanja svih kućanskih uređaja, smanjiti potrošnja energije u kućanstvu, prisiliti proizvođači za uvođenje učinkovitijih proizvoda, indetificirati neučinkoviti uređaji u kućanstvu i smanjiti emisija ugljičnog dioksida.

Time se, samo u hrvatskim kućanstvima, predviđaju uštede oko 210 milijuna kuna godišnje. Procjena tih ušteda temelji se na rezultatima iz 2009. godine, kada je ukupna potrošnja energije u prosječnom hrvatskom kućanstvu iznosila oko 6350 GW h. Očekuje se da će provedba projekta dovesti do godišnje uštede od oko 230 GW h.

Sve ostale informacije mogu se pronaći na stranicama: www.come-on-labels.eu.

Isključivu odgovornost za sadržaj ovog dokumenta preuzimaju autori. To ne odražava nužno stajalište Europske unije. EACI i Europska komisija nisu odgovorni za korištenje bilo kojih informacija sadržanih unutar dokumenta.

ELMA Kurtalj d.o.o.
Ivana Matetića Ronjgova 117
10 000 Zagreb
tel: 01/ 303 55 55, faks: 01/ 303 55 99
e-mail: elma@elma.hr, www.elma.hr